

Partits de sorra

El resultat final d'unes eleccions és la suma d'un recompte de vots més un exercici d'interpretació. Naturalment, qui guanya unes eleccions necessita menys interpretació i sobretot llueix el recompte. Si més no, d'entrada. Qui perd, en canvi, ho té molt més complicat perquè necessita un gran relat per amagar el recompte tant com pugui. Aquest exercici d'interpretació, però, en unes municipals és molt difícil. La diversitat de situacions obliga a filar molt prim. El PSC i ERC, per exemple, han tingut grans derrotes, però no a tot arreu ni en la mateixa proporció, de manera que no hi ha una explicació única que ho arplegui tot. ¿Què tenen Àngel Ros, Manuel Bustos i Pere Navarro que no tenien Jordi Hereu, Josep Camprubí i Jordi Aymamí? O ¿els tres alcaldes supervivents del PSC tenen res en comú que expliqui la seva resistència? I, per si fos poc, les interpretacions actuals obliguen a refer les anàlisis dels resultats anteriors i, sobretot, marquen els possibles escenaris de pròximes eleccions. Els partits són castells de sorra construïts damunt la platja de les interpretacions. Llarga vida, doncs, als intèrprets de la política!

Deia que qui perd ho té més complicat. No és fàcil mantenir una única interpretació oficial de la derrota. Les derrotes desfan els llaços de lleialtat, obliguen a buscar una culpa que ningú no vol tenir i les esclatxes que provoquen són aprofitades pels que ocupen els llocs més baixos dels partits per avançar posicions. Un cas de manual és el de Carme Chacón, l'ambició de la qual l'ha portat a refer la seva estratègia i a simular un sacrifici generós que no és altra cosa que l'intent d'ocupar una posició més favorable de cara al futur. Mosqueta morta... Un altre exemple de manual és el d'ERC. Com que no és cert que els partits tinguin ADN, la teoria sobre

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

la tradició caïnita del partit, com si fos en la seva naturalesa, no me l'he creguda mai. Les divisions a ERC tenen a veure amb les regles de joc internes, amb el paper de frontissa de moltes portes i bastiments ideològics i amb una proposta independentista que hi afegeix enormes dificultats. ERC ha demostrat que segueix una regla general de la vida de partit, i és que res no enganxa tant com el poder. ¿O no és veritat que el líder que més estrelles fa de l'arbre caigut i que presumeix d'haver-ho vist a temps va estar enganxat al càrrec de vicepresident –això sí, fent morros– fins al darrer dia que en van tenir, de poder?

La divisió interna, doncs, és la malaltia més freqüent del perdedor. ¿Qui se'n recorda del PSC considerat l'únic partit polític de veritat que hi havia a Catalunya, que tenia una maquinària suïssa a la qual donaven corda amb mà segura els Iceta, Zaragoza i tota aquella colla de capitans forjats en el poder municipal? Si les eleccions catalanes del novembre ja van ser un terratrèmol per al PSC, les municipals n'han estat la primera rèplica, i poca broma amb el tremolor de les eleccions espanyoles que s'acosten. ¿De vint-i-cinc diputats a deu o dotze? Si en lloc de menysprear-se, els partits volguessin aprendre dels adversaris, ara tothom estaria estudiant l'espectacularitat de l'ensorrada del PSC per aclarir-ne les causes. La gran pregunta és si el PSC ha

perdut els votants per falta de nord o si ha perdut el nord per falta de vots. O totes dues coses, l'una darrere de l'altra: molta concentració de poder electoral porta a oblidar la importància de saber cap on vas, i el dia que ja no tens els vots acabes de perdre l'orientació. Ernest Maragall ho va advertir i el van fer callar.

També forma part del resultat electoral que partits amb victòries diguem-ne pírriques es vegin enfilats a l'altar dels herois gràcies a interpretacions oportunistes. Vegeu, si no, l'eufòria desmesurada del PP pel que fa a increment de vots, alguns dels quals els ha obtingut bé sigui copiant els eslògans xenòfobs de PxC, bé sigui presentant llistes de candidats que no coneixen ni al poble que encapçalen (com a la Vilella Alta, on la població hi va reaccionar amb una insubmissió total, un cas de Numància electoral que celebraré obrint una ampolla de Prior Pons del Priorat a la seva salut). I no diguem del cas de Plataforma per Catalunya, que està rebent una atenció desmesurada tot i no que no passa, electoralment parlant, de gra situat a prop d'on el Barça ha posat l'Unicef en la nova equipació. Els vots de PxC són temporanis i expressen un malesstar antic del qual, d'aquí quatre anys, ja no se'n cantarà gall ni gallina. A l'altre extrem hi ha la CUP, amb uns resultats molt bons per les condicions amb què s'ha de combatre en un sistema electoral pensat només per reproduir-se, no per renovar-se. Però, en qualsevol cas, la CUP també haurà de tenir un cap fred per entendre bé què ha passat.

He dit que els guanyadors tenen la interpretació més fàcil... de moment. CiU viu un cicle electoral ascendent, en el qual totes li ponen. Fins a les generals, ho té garantit. Però l'endemà, una majoria absoluta del PP a Espanya, pot ser un escenari molt dur per a CiU. I llavors l'esquerda es dirà Duran i Lleida.